

DOMOVINA

Izjaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se in voiljo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje krono temeljne pristojbine ter od vsake pete vrste po 20 vin. za vsakekrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Zasedbina na celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Najnovejša deželna železnica.

Precejšen kos deželnih naših dolgov tiči v deželnih železnicah. Pred nedavnim umrlega deželnega glavarja grofa Wurmbbrandta so nazivali očeta štajarskih železnic. Imel je namreč ta mož pregorečo navdušenost do zidanja krajevnih železnic, misleč v svoji gospodarski teoriji, da bo pripomogel na ta način najhitreje prebivalstvu do blaginje. Žal, da so stali njegovi poskusi ogromnih kapitalov. Najžalostnejšo sliko v tem oziru nam pač kaže konjska železnica, o kateri se pripoveduje že več dovtipov, kakor o — lemlerskih purgarjih. Saj pa baje tudi ne daje skoraj drugih dohodkov, kakor košnjo trave ob tiru.

Potemtakem pač ni čudno, da se je pojavila pri vseh merodajnih korporacijah splošna nezaupnost zoper zidanje novih deželnih železnic.

Edna že najdalje projektovanih takih železnic je ona Grobelno-Slatina-Rogatec do deželne meje. Mladi rodovi, ki so gledali prvo njeno merjenje in postavljene kole, so se že po starali ter se bojijo, da bodo šli iz sveta, preden bodo videli pihati prvo lokomotivo po svojih pozabljenih jarkih. Zadeva te železnice pa je vendar baš sedaj prispela do svojega vrhunca, od koder se bo ali uresničila ali pa — prekucnila za vedno.

Od vsake nove železnice si obeta dotično prebivalstvo največjih koristi, tako tudi ono šmarnsko rogaškega okraja od slatinske železnice. Pa tudi menda res ni bolj pozabljenih kotičkov naše dežele kakor sta omenjena okraja. Odkar je propadla vinoreja vsled trtne uši in drugih trsnih bolezni, odkar se pojavljajo vsako leto razne živinske bolezni v sosednji Hrvaški, katerih nasledek je zaprtje deželne meje, nima prebivalstvo nikakršnih dohodkov. Malo poljskih in gozdnih pridelkov ni mogoče spraviti v denar vsled prevelike oddaljenosti od železnice. Niže

Rogatec so sloviti kamnolomi brusnih in mlin skih kamnov, blizu tam so zasledili bogate žile premoga, izkopavanje pa se ne izplača, ker pride izvoz predrag. Iz istih vzrokov se je morala opustiti nekdanj sloveča steklarna v Logu v šent roški župniji. O ljudski bedi v teh okrajih nimajo deželni gospodje niti pojma.

Toda napačno bi bilo misliti, da namerava dežela iz usmiljenja do teh pozabljenih pokrajin zgradbo nove železnice. Štajarska dežela ima tam doli svoje sloveče kopališče z vrelo kisle vode, ki ji donša vsako leto lepe tisočake čistega dobička in na ceno izvažanje kisle vode mislijo deželni gospodje, ne pa na prebivalstvo, ali kakor pravi črnogorska prislovica „Ne laja kuca (pes) sela radi, no sebe radi“. Pa bodisi temu kakor hoče, gotovo je vendar, da bi tudi oni kraji in njega prebivalstvo z novo železnico mnogo pridobili, zato se gre sedaj le za vprašanje, ali se bo železnica res kmalu gradila.

Poprej so se izgovarjali odlični krogi na hrvaško-ogrsko vlado, češ, da ta noče prevzeti nadaljevanja proge po Hrvaškem, a brez tega bi bila železnica zagatna, in njeno uspevanje dvomljivo. V zadnji seji štajarskega deželnega zbora pa se je pokazalo, da so ovire še tudi vse druge. V Rogatec in na Slatini sta se ustano vila posebna železniška odseka, ki sta poslala tudi deželnemu zboru prošnjo, naj se omenjena železnica že vendar začne graditi. Deželni zbor je tedaj dovolil 800.000 K prispevka pod pogoji: 1. da se naloženi kapital delnic ne zahteva čez 3.040.000 K ter da se ta kapital zajamči s stalnimi delnicami; 2. ko bo proga popolnoma zgotovljena ter se bo oddala prometu vsaj proga do Rogatec; 3. da bo delniška družba dozidala na svoje stroške stransko progo do slatinskih studencev; 4. da bo dobil deželni zastop pri merno odločilno besedo v upravi. Zato pa pusti dežela ves potreben svet na Slatini brezplačno delniški družbi.

Vse naštetje ugodnosti pa premisli, ako se ne začne z zgradbo železnice v teku ednega leta.

Zadnji pogoj nam daje upanje, da bomo menda vendar še doživeli tako dolgo zaželeno železnico.

O narodnosti.

Dolžnost vsakega človeka je, da oni narod, iz katerega je izšel, spoštuje in ljubi, da ga podpira z nacrazbo in prosveto in da vsestranski skrbi za njegovo srečo, čast in slavo. Vsak sin in vsaka hči našega naroda mora znati za vrline njegove, da je potem tudi v stanu braniti njegove pravice. To smo dolžni že z ozirom na druge narode, da jim ne dajemo sami prilike vsled nepoznanja omaloževati naš narod in ga smatrati svojim podnožjem ali nakovalom „Der Windische“ bi vendar že moral enkrat pokazati zobe raznim nemškim pritepencem in jim energično pokazati, da se ne dá sramotiti od vsakega.

Mnogo velja to, da pokažemo, kako smo si zavedni svojega narodnega dostojanstva in da tudi drugje poskrbimo svojemu narodu priznanje in odlikovanje. To ljubezen in visoko spoštovanje napram svojemu narodu pa ne moremo lepše dokazati, kakor da sami služimo v vzgled slovenski mladini. Mi moramo pokazati, da se ne samo ne sramujemo svojega naroda, danega nam od Boga, temuč, da ga vedno visoko povzdiguemo in se z njim ponajamo. Slovenci morajo svojim otrokom že zgodaj vzbuditi čuvstvo narodnosti in neko posebno ljubezen do vsega, kar je narodno. Saj ljubiti in spoštovati moremo le ono, kar poznamo, ker česar ne poznamo, zatem tudi ne težimo. Ljubezen do svojega naroda pa bodemo najlažje ucepili v nežna prsa svoje dece, ako ji podamo priliko, da more svoj narod spoznati.

LISTEK.

Saliha.

Poslovenil J. E. Polák.

To je ljubavna dogodbica. Del zgodovine mojega srca. Ako me hočete poslušati in razumeti, mi ne smete gledati v izmučene oči. Tudi ne smete opazovati moje posivle brade, temveč zamislite se morate v ono dobo, ko ste bili še tudi vi mladi. Dasi je temu že dolgo, mi je vendar vse, kar vam hočem pripovedovati, še tako dobro znano, kakor bi se godilo sedaj. Vsak posamezen dogodek pomnim še dobro. To pa, kar se je zgodilo včeraj, sem menda že danes pozabil. Le iz teška bi se domislil istega.

Bilo je leta 1869. Takrat sem bil še v Bagdadu. Tisti čas je živel v tem znamenitem kalifskem mestu imeniten človek. Ikbāl el Devlet mu je bilo ime. Ta je bil nekdanj indijski kralj. Angleži so ga pregnali raz prestol. V odškodnino so mu dajali letno plačo, katere se ni bilo sramovati pregnanemu kralju. Pregnani kralj se je naselil v azijski Turčiji. Doma mu ni bilo obstanke radi nekdanjih podložnikov. Zakaj nikakor si ni mogel misliti, da bi njegovi nekdanji

podložniki, kateri so bili za časa njegovega vladanja vajeni le klečeplaztva, korakali sedaj ponosno mimo njega. No, to bi se tudi ne bilo pripetilo nikdar, a Ikbāl el-Devlet tudi podložnik Angležev ni hotel biti. Vsakemu drugemu bi bil raje podložen nego njim, četudi — Zamorcem.

V Turčiji so sprejeli premaganega kralja jako gostoljubno. S čudovito skrbnostjo so mu pomagali iskati novega doma. Končno, ko si je ogledal že veliko različnih krajev, se je odločil, da ostane v Bagdadu. Mesto in okolica nista bila niti približno tako krasna, kakor v njegovi prejšnji domovini. Vsaj on je trdil tako s svojo kraljevsko odkritosrčnostjo. Toda v mestu in v okolici je bilo gorko in tiho. Prenočevalo se je na visokih terasah, katere je pokrivalo zvezdnato nebo. Šumeči valovi Tigridovi pa so spominjali pregnanega kralja veletoka, ob katerem je stal njegov krasni grad. Angleška pa je bila daleč od vzhodne Mezopotamije. In to je posebno ugajalo pregnanemu kralju.

V Bagdadu je stanoval Ikbāl el-Devlet v veliki in stari palači. Trušč mestni ga je kmalu prisilil, iskati si stanovanja v okolici. Nekoč je prišel v Ktezifon. V tem kraju so mu posebno ugajale mogočne razvaline Sasidov.

V kratkem času se je dvignil v tem kraju ličen in prostoren grad iz tal. Grad je stal razkošno veliko denarja. Sezidati ga je dal kralj sam in sicer tako, kakor je mislil sam, da bo vstrezalo njemu in njegovim dvorjanom. Po bližnjem kraju ga je imenoval Grars. V tem gradu je živel kralj vse leto v miru. Motila so ta mir samo obiskovanja dobrodošlihih gostov.

Posrečilo se mi je pridobiti kraljevo znanje. Skoraj sem toliko drzen, da rečem, prijateljstvo njegovo. V svojem gradu mi je odločil kralj z vsemi ugodnostmi opremljeno stanovanje. Rekel mi je, naj mislim, da je moje. Urediti pa si je naj dam tako, da mi bode všeč. Jaz niti gojil nisem nikdar ednake želje. Koliko manj izrekel! Razume se, da sem uporabljal to stanovanje le poredkoma. Ko sem pa naposled izprevidel, da mi je kralj res zelo naklonjen, sem si drznil obiskovati ga pogosteje. Z veseljem aroam sem opazil, da mu nisem bil nikdar nadležen, temuč vsekdar pričakovani gost. Če je mogel, zadržal me je še dalje pri sebi, nego sem nameraval ostati sam.

Ako jezdiš dobrega konja, dosepaš povsem lahko v dveh urah iz Bagdada v Graro. Bil sem le redkokedaj dalje nego do štirih popoldne v

Otroci se morajo temeljito poučiti o preteklosti in sedanjosti svojega naroda, da poznajo njegov notranji značaj in zunanje okolnosti, da spoznajo njegovo slavo in velikost, njegove gore in mesta, kjer prebiva. Mladina se mora upoznati z zgodovino svojega naroda, da spozna njegove slavne močje in njihova dela, da pozna narodne dolžnosti in potrebe, bolečine in nade naroda svojega. Mladina mora spoznati tudi dobre in slabe strani naroda, in spoznati mora tudi način, kako bode enkrat zmožna braniti svoj narod pred njegovimi tlačitelji in sovražniki.

Nismo neprijatelji tujim jezikom, ne moremo pa nikdar dovolj odločno ožigosati one blodnje in malomarnosti, po kateri mnogi Slovenci, zlasti pa še neke Slovenke, dajo prednost tujim jezikom pred svojim materinim; tuje negujejo a svoje zanemarjajo. A tu ne velja nobena izjema. Slovenec mora v svoji hiši vedno kazati svoje narodne znake, svojo narodno individualnost. Naj bi znali tudi jezike vsega sveta, materinski jezik mora biti vendar vsakomur najdražji in najmiliji. V našo slovensko domovino se s severa vrtva nemščina, z juga pa navaljujejo na nas Lahi, a doma, v sredi domovine nas zajeda už, ki se sramuje slovenskega jezika in slovenskega imena. Od vseh strani nas pritiska neprijatelj, in zdaj naj bi mi še sami pomagali sovražniku slovenskega jezika in naše domovine? Tega ne smemo in ne moremo!

Učimo se tujih jezikov, kolikor je to za nas potrebno in koristno, poleg tega pa tudi zahtevamo, da se tudi tujci v naši domovini prične našemu jeziku. Nikakor ne dopuščamo, da nam tuje ugrablja naše najdražje blago, da na naši zemlji gradi svoje šole in da našo decu v njih ponemčuje. Gledati moramo na to, da se naša mladina vzgaja v narodnem duhu; ni dovolj samo to, da se otroci nauče slovenski doma iz materinih ust, naša mladina mora svoj jezik temeljito in dovršeno razumovati; da spozna vso lepoto in milino svojega jezika, njegovo krasoto in blagostanje. Otroci, ki se vzgajajo po tujih šolah, ne samo da ne poznajo svojega rodne jezika, temuč ga običajno tudi pozabljajo in ne marajo zanj. Ako pridejo še med tuje ljudi druge narodnosti, se kmalu popolnoma ločijo od svojega rodu, in začno celo zaničevati oni jezik, v katerem so spregovorili prve besede. In kako naj tudi mladina, vzgojena v šolah, slovenskemu duhu nasprotnih, ljubi svoj jezik?

Procvit in napredek svojega naroda, čast svojega jezika moramo povdarjati vselej in imeti pred očmi, v tem naj živi naše srce in s tem naj umira. Pravi Slovenec ne sme živeti le za se, temuč za domovino svojo, ne samo za sedanjost, ampak tudi za bodočnost. Sedanjí rod mora skrbeti, da vzgoji čvrst in vrl zarod, ki bode nadaljeval našo borbo, ki bode podedoval od nas ono, kar so nam zapustili predniki. Ne dajmo, da bi tujci slepili naše pošteno ljudstvo, da nam tuja pijavka pije kri in nas mrzki prihač izpodriva iz rodne grude. Bodimo vsi kot eden,

kot plamen na gori, drugim v izgled, da nas vsi vidijo in se po nami ravna. Bodimo složni kot rodni bratje, saj bilo je že dovolj nasprotstev in preprirov. Kdor ljubi svoj narod, bo delal zvesto zanj, kdor pa ni naš, tega bomo spoznali na delih njegovih in se odvrnili od njega. Mi hočemo, mi se borimo, kako bi oslobodili naš narod od zatiranja in uničenja. Trudimo se, da povsod čim bolj oživljamo narodno zavest, in budimo narodni ponos, širimo prosveto, ču vajmo slovenski duh v srcih dece svoje!

S krivico si pomagajo.

Najočitnejši dokaz, da je Spod. Štajarska slovenska pokrajina je pač to, da so skoraj vsi okrajni zastopi v slovenskih rokah. Kaj je proti temu par nemških županstev v ponemčenih naših mestih in trgih! To svojo slabost pripoznava tudi Nemci sami ter si izmišljajo vse mogoče krivične nakane, da bi izpodrinili Slovence iz okrajnih zastopov.

Najnovejši nemški rešitelj hoče biti vojniški Stallner, ki je skoval za deželni zbor takozvano „lex Stallner“.

Znano je, da je naših Nemcev toliko sram kakor volka strah, vendar pa se najdejo med njimi močje, ki se sramujejo tolike krivice, kakršno hoče zadati človeškemu pravu in razumu ta najnovejša skrupularija Stallnerjeva.

Po njegovi nakani bi morali dobiti nemški meščani in tržani večino v okrajnih zastopih, kateri pa jih pravzaprav ravno tako malo bri gajo, kakor kmetovalce mestno gospodarstvo. Pri pristranosti deželne vlade in pri ogromni večini v deželnem zboru je pač skoraj gotovo, da se bo ta krivičnost sprejela. Ako ne najdemo potem pravičnega usmiljenja na Dunaju, je slovenstvo na Štajarskem pahnjeno za pol stoletja nazaj, vsi naši naporji so pokopani.

Zato pa je treba, da se že sedaj protestira v celi naši javnosti proti nameravanemu roparskemu činu. Posebno naši deželni poslanci bi morali obračati tej točki vso svojo pozornost. Ko pa pride zadeva v razpravo v deželnem zboru, bil bi neodpušten greh, ako bi se naši poslanci ne udeležili deželnega zborovanja. Ako že s svojim odločnim protestom drugega ne dosežejo, zabeležiti se bo moral ta v zapisnike, po čemer se bo sodila ljudska volja in nevolja pri potrjevanju nezaslišanega načrta.

Na takozvane nemške konzervativne poslance v štajarskem deželnem zboru pač ne smemo računati, ker sta se oba najbolj pravična iz njihovih vrat morala umakniti terorizmu nacionalnih svojih tovarišev. Ostali pa so premalo samostojni in preveč miroljubni.

Pravičnih sodnikov našim težnjam je bilo sicer od nekaj ne le med nemškimi poslanci, temuč tudi med priprostim nemškimi možaki, ki so bili vajeni opazovati brez strasti stvari, kakor so. Ker pa nemška politika namenoma in dosledno neče pripoznati Slovincem pravice

do obstoja, pretrpeti so morali taki močje nečuvne trpkosti od svojih zaslepljenih sobratov. Zato ima slovenstvo dan na dan manj javnih somišljenikov v teh vrstah, dasi se na tihoma marsikateri zgraža nad krivicami, ki jih zadaja njegov rod narodu slovenskemu.

Razun znanega poslanca Kalteneggerja v novejši dobi, spominjamo na nemškega deželnega poslanca v 70 letih Mihaela Hermannja v Gradcu. Ta je imel v Slovencih posebe in o Slovanih in njihovih opravičenih težnjah tako pravično prepričanje, da je zapisal pod svojo sliko „Slovani, predolgo potlačeni, stopajo čvrsto pred svet na svoje slavno mesto“. Prvega kot drugega pa so stekliši v lastnih vrstah proglasili za narodna izdajalca ter ju neusmiljeno preganjali. Nemštvo in pravičnost sta si pač tako nasprotna pojma kakor ogenj in voda.

Med nemštvom v naših spodnještajarskih mestih in trgih, ki se rekrutuje skoraj iz zgolj odpadnikov, seveda ni najti tako pravičnih sodnikov. Nacionalna podivjanost jim je že davno zatrla vsak človeški čut. To vidimo posebno pri naših celjskih domišljavcih.

V resnih trenutkih, ki nas čakajo, nave zani bomo tedaj le nase in na čuječnost svojih poslancev.

Celjske in štajarske novice.

(„Deseti brat“), katerega je uprizorilo „Celjsko pevsko društvo“ minulo nedeljo, pokazal je svojo privlačno silo tudi na našem odru. S svežim realizmom črtane postave, Jurčičev motiv z vso svojo romantiko, razpleten v celo vrsto dramatičnih efektov in pristno narodni duh, vrhu tega Pahorjeve pevske točke, pridobile so tej igri na slovenskem odru trajen uspeh, ki tudi na našem ni izostal. Ni mogel izostati: režiser g. Salmič, dirigent g. Korun. Vse vloge brez izjeme našle so izbrane zastopnike. Na edni strani junakinja igre, grajska Manica, v gđ. Sernec. Nje decentna igra, vendar polna temperamenta, je s svojo dovršenostjo pripomogla obilo k sijajnemu uspehu večera. No, grajska Manica sme pač biti zado voljna tudi s svojim partnerjem Kvasom, ki je s finim, dušepolnim a priprostim nastopom tvoril blagodejen kontrast z Marijanom iz Poleska, katerega nam je v vsej strasti zavrženega ljubimca podal g. dr. Schwab. — Na drugi strani pa Krivčeva Franica, v kateri vlogi nas je s svojim simpatičnim nastopom presenetila gđ. Miklavc. Hudo njeno mater Nežo predstavljala je izborna gđ. Ema Dobršekova, ki je imela zopet v čevljarju Krivcu g. Makovca vrednega partnerja, originalnega v maski in igri. — In tako pridemo na „originale“, kakor bi rekel stric Dolef. Da „originalen“ je bil naš Dolef Gornik. Podal nam ga je vsekakor z imenitno drastiko g. dr. Karlovšek, vendar ga ni nikjer zapeljala vloga do pretiranja. Tudi govor je bil originalni maski dokaj prikladen, le žal, da je bil valed tega tupatam nekoliko nerazločen. S svojim nastopom je Dolef

uradu. Potem sem bil popolnoma prost. Ker ni bilo pričakovati iz Carigrada odredb, vsled katerih bi moral biti doma, zaradi tega sem uporabljal ves prosti čas za daljše izprehode, jezdé po mestni okolici. Velikokrat pa sem jezdil kar naravnost v Graro. Vedel sem, da bodem sprejet z veseljem in tudi pogoščen dobro. Jedla pa sva s kraljem navadno sama. Ako je bilo vreme lepo, sem se vrnil takoj po večerji v Bagdad. Velikokrat sem prenočil tudi v Grari in se vrnil še le drugega jutra. Bodisi da sem ostal, ali pa da sem se vrnil, v obeh slučajih sem se poslovil od kralja že zvečer. Nikakor ga nisem hotel motiti ob urah, ob katerih sem se vračal.

Izprva sem nagovarjal Ikbāl-el-Devleta z: „Vaše Velikanstvo!“ To se mi je videlo tako imenitni osobi nasproti tudi povsem naravno. Ko sva se pa izpoznala bolje, me je prosil nekoč, da naj opustim tak ogovor.

„Mislim,“ je rekel, „da mi ne pristojta več tak ogovor. Nisem več vladar. Spominja pa me časov, ko sem še bil. A ta spomin je tožen. Želim, da govorite z menoj, kakor s tovarišem.“

Izprva sem se velikokrat zmotil, ker se mi je zdela želja kraljeva zapoved. Končno sem se privadil. Občevala sva s kraljem res tako, kakor

je želel. Toda ob vsaki taki priliki sem čutil v srcu, kakor tudi v občevanju še vedno spoštovanje do premaganega kralja.

Poleti nisem jezdil več tako redno v Graro, nego sicer. Popolnoma pa sem opustil prenočevanja. Jutra so bila tako vroča, da sem se po dveurni ježi tako izpotil in utrudil, da se mi ni ljubilo prav nič delati, ko sem dospel domov. Zaradi tega sem vsekdar, ko je odšel kralj spat, takoj odjezdil v Bagdad. Noči so bile skoro hladne. Če jih ni razsvetljeval mesec, bliščale so zvezde toliko svetlo, da se mi ni bilo popolnoma nič bati, da bi zajezdil.

Nekega dne, bilo je že proti koncu poletja, mi je omenil guverner bagdaski, da namerava posetiti kralja Ikbala. Želel je, da bi ga spremljal. Odjezdila sva iz Bagdada nekoliko pozneje nego takrat, kadar sem jezdil sam. In tako sva dospela ravno pred večerjo v Graro. Kralj naju je sprejel najljubeznivejše in tudi pogostil je naju najgostoljubnejše.

Obsedeli smo pri mizi dolgo. Okolu nje je bil razlit prijeten hlad. Proizročala ga je punka, dolga indijska pahljača, katero je vihtel kraljev sel venomer. Bilo je že pozno, ko smo šli spat.

Prenočišče guvernerjevo je bilo poleg mojega.

Noč je bila čarobna. Mesec je plul pod jasnim nebom ter razlival srebrnomodrikasto svetlobo okrog sebe. Za njim, v nedogledni daljavi, bleščale so se velike zvezde, odete v svilen meglo. Bile so videti, kakor brleče lučice. Nebo je bilo tiho, kakor stepta. Vsa okolica je sanjala tibi sen. Bila je zavita v tanko, srebrnosvitlo, praškasto meglo.

Črčkanje, brenčanje, petje, šumljanje in čvrčanje neštevilnih žuželk in hroščev je zadonelo. Kakor uspavanka naravi je zvenela njihova godba. In ta nočna godba je bila brez „crescenda“ in „decrecenda“. Spremljalo pa jo je zamolklo šumenje in tiho pljuskanje Tigrisovih valov.

Midva sva se stegnila v postelji in uživala tako krasoto južne noči.

Kar zadone čarobni glaski v krasno, južno noč. Začula sva pesem. Njena melodija se je z malimi izjemami ponavljala. Pela jo je pevka krasno. Ne hreščeče, kakor je bizantinska navada, temuč iz polnih prs, lepo prednašaje.

Nehote sem sedel v postelji. Tako sem ališal bolje. Isto je storil tudi moj tovariš. Začula sva škrebetanje starodavnega ročnega mlina, kakršni so pri Arabcih še sedaj v navadi. Predočil sem

Naša zemlja ni imela kar hitro po stvarjenju takega površja, kakršnega ima sedaj; še le po zadnji dobi, ko je Bog ustvaril človeka, je dobila obliko, kakršno ima po priliki še danes. Po priliki, rečem, kajti še za časa, kar gospodari na njej človeški rod, se je marsikaj spremenilo, akoravno te izpremembe niso več tako velikanske, kakor v prejšnjih dobah.

V edni teh dob je bilo v naših krajih tako vroče, da so tukaj bujno rastla taka rastlinstva, ki sbajajo danes samo deloma še v najbolj vročih krajih Afrike in Azije, in v teh praprotnih in palmovih gozdovih bivala so živali, ki jih danes ali sploh ni več, ali pa živijo samo še ob vročem pasu naše zemlje.

Za to vročo dobo je nastopila ledena doba v Evropi in še bolj v severni Ameriki. Večni sneg in led je pokrival naša gore, in le po dolinah pasli so se mamuti, turi, rinocerosi in konji, in kakor se dandanes spomladi odtrgajo v severnem morju od večnega ledu cele velikanske ledene gore, plavajo proti jugu ter povzročujejo sredi majnika za časa zloglasnih „ledenih svetnikov“ dostikrat občutljiv mraz v celi srednji Evropi, tako so takrat, ko je še velik del severne Evrope pokrivalo morje, drle ledene struge globoko proti jugu, kjer so še bolj ohladile že itak mrzel zrak.

Pa tudi ledena doba je prenehala.

Zemeljsko površje se v nekaterih krajih polagoma zvišuje in v isti meri znižuje na drugi strani.

Temu pravimo sekularno zvišanje in sekularno znižanje. (Dalje prih.)

Politični pregled.

(K položaju.) V proračunskem odseku je govoril te dni ministrijski predsednik s češkim poslancem dr. Heroldom; ta je ministru naravnost povedal, kaj imajo Čehi na srcu zoper vladu in zoper postopanje Nemcev v deželni zboru Češkem. Ako bodo Nemci še nadalje vztrajali na svojem stališču in stavili nemožne pogoje, potem pa čeških poslancev niti k spravnim pogajanjem ne bo. — Državni zbor se snide koncem tega meseca.

(Iz proračunskega odseka.) V nadaljevanju razprave o proračunu ministrstva za notranje stvari je govoril ministrijski predsednik Körber in izjavil, da vlada v kratkem predloži uravnavo lekarništva, predlogo glede zavarovanja za bolezen, ponesrečenje, starost in invaliditeto, potem zakonska določila glede vsega zavarovalništva in potem glede izseljevanja. — Očitek je sprejel odstavke proračuna ministrstva za notranje stvari, ki so bili v razpravi. Pri točki glede obrta je poslanec Robič poročal, da sadjarstvo na Štajarskem napreduje, manjka pa za razpošiljanje košov domačega izdelka, in jih morajo posestniki sedaj od druge naročati. Zato naj država ustanovi pletarsko šolo v Brežicah. Naučni minister je na to odgovoril, da se vlada ne bode odtegnila svoji dolžnosti, ako bode uvidela potrebo ustanovitve takšne šole, temveč bode to gotovo podpirala.

(Prejšnji vsenemški poslanec Wolf) je bil v sredo izvoljen vnovič državnozbornim poslancem z absolutno večino 85 glasov. Od zadnjih volitev se je število njegovih volilcev zdatno zmanjšalo. Meni se, da Wolf mandata ne bode sprejel, ker je bil izvoljen s tako majhno večino. Njegov protikandidat Bahmann je dobil 1301 glas.

(Dalmacija in Mažari.) Zadnji čas je bilo čitati po listih trditve, da je sedanji taktiki Mažarov pri pogodbenih pogajanjih z Avstrijo iskati vzroka v tem, ker Mažari hočejo nastopiti z novo veliko zahtevo, namreč: Dalmacija naj se priklupi k Hrvaški, oziroma k Ogrski. Ta aneksija pa bi naravnost pretrgala vsako trgovino Avstrije z Bosno in Hercegovino.

(Poljaki se dvigajo.) Da čim čvrstejše odbijajo naval pruskega barbarstva na najdragocenejša narodna dobra. Bore se z modernim orožjem, s katerim na najbolj občutljivejši način zadajajo rane Nemcem, namreč na gospodarskem polju. Tako prihaja poročilo iz Krakova, da so večja industrijska podjetja v zapadni Galiciji, ki so dobivala dosedaj potrebni premog iz pruske Šlezije, ga začela zdaj naročati iz ruske Poljske

Dosedaj se je dovažalo iz Prusije do 6000 vagonov premoga. Lvovski časniki poročajo, da je grofica Ziemielskowska darovala 20.000 kron za osnutek poljske šole in knjižnice na Dunaju.

(Nemčija.) V pruskem deželni zboru so dogodki v Vrešnu dali povod živahni razpravi. Poljski poslanec Jazzewski je utemeljeval interpelacijo, ali hoče pruska vlada dopustiti pouk krščanskega nauka v poljskem jeziku. Govornik je ostro bičal ponemčevanje ter surovost, da se s šibo otrokom ubija v srca krščanska ljubezen. Pravičnost se slika z zavezanimi očmi, toda pri vrešenski obsodbi je pravica morala sramote zarudeti. Pruski kancelar Bülow je zagovarjal vse krivice, ki so se godile Poljakom ter jim celo pretil. Govoril je s pravo prusko oholostjo; tak sistem pa se obsoja sam, ker z nogami tepta vsako pravico.

(Rusija) bode začela graditi železniško progo iz Kjahte do Pekina, glavnega mesta Kitajske. Inženier mandžurske železnice je z mnogimi uradniki že odpotoval, da prične z delom.

(Ruski proračun) za leto 1902 izkazuje dohodkov in to rednih za 1.800.784.482 rubljev, izvanrednih 1.800.000 rubljev, slobodne gotovine pa 1.946.571.976 rubljev. Izdatkov pa in sicer rednih 1.775.913.481, izvanrednih 170.658.495 rubljev, skupno 1.946.571.976 rubljev. Od rednih izdatkov odpade na vojno ministrstvo 332.638.537 rubljev, na ministrstvo prosvete pa 36.624.312 rubljev. Preostanek rednih dohodkov napram rednim izdatkom znaša 24.871.001 rubelj. V svojem poročilu pravi finančni minister, da je ravnotežje v gospodarstvu trajno, a železniška mreža da se neprestano povoljno razvija. V Rusiji se kaže splošen napredek.

(Francija) Državni zbor se je sešel dne 14. t. m. k zadnjemu zasedanju v tej zakonodajni dobi. Predsednikom poslanske zbornice je bil zopet izvoljen dosednji predsednik Deschanell. Nove volitve se vrše v aprilu in maju. Nova francoska zbornica bode štela 591 poslancev, zdaj jih je 10 manj. Ker je naraslo število prebivalcev, se tudi število mandatov zviša.

(Vojna v Južni Afriki) Angleži so postali ob železniških tirih po 1000 m narazen ta kovzane block hiše, ki so z železom obite in se nahajajo v njih močne angleške posadke v varstvo železnice. Te hiše so zvezane med seboj s telefonom in žičasto ograjo. Iz uradne liste je posneti, da so imeli Angleži do konca minulega leta tele izgube: 931 častnikov in 18.053 mož mrtvih, z ujetimi, izgubljenimi in za ranami umrli bi znašala izguba 945 častnikov in 23.354 mož. Ujeli so Buri 378 častnikov in 9345 mož, a jih večidel vse izpustili. — Angleška armada razbita na mnogo posadk, patrolj in čet, a je ne more doseči nobenega večjega uspeha. Sedanje čete so utrjene, vojna bo še trajala dolgo, in končno se bo Anglija še najbrže morala umakniti v Kaplandijo brez pridobitev. Angleški proračun izkazuje 240 milijonov K primanjkljaja; ta denar je požrla južnoafriška vojna. Buri so se začeli zadnji čas pri spopadih z velikim uspehom posluževati bajonetov, katere so zaplenili Angležem. Tako so pri Tweefonteinu porazili Angleže brez vsakega strela. Tudi angleških topov se marljivo poslužujejo posamezni burski oddelki. Pri Blakfonteinu je burski poveljnik Delarey ugrabil Angležem tri tope, jih takoj naravnal zoper angleške junake, ki so pred ognjem bljujočimi žreli drli kot besni v stran. V boju z Botho dne 4. t. m. padlo je baje 42 Burov. Burskega vodjo Liebenberga so dali Angleži ustreliti, ker je ustrelil nekega angleškega poročnika. Iz Capstadta se poroča, da je 178 mož od nekega angleškega polka nenadoma izginilo; najbrže so jih ujeli Buri.

Razne stvari.

(Velika nesreča.) V Mostu (Brüx) na Češkem se je v premogovniku „Jupiter“ vsled povodnji usedla zemlja. Od 116 rudarjev jih pogrešajo 44, ki so bržkone vsi izgubljeni. Med njimi je tudi inženier, vodja Binder, ki je ob nastopu katastrofe z lastno smrtno nevarnostjo rešil devet oseb, pozneje pa izgubil življenje v rovu. Ko se je izvedelo o nesreči, dogajali so se nad mestom nesreče srce trgajoči prizori.

(Zviti porotniki.) Pri nekem porotnem sodišču v Bukovini je bil obsojen zelo silovit

človek. Ednajst porotnikov je glasovalo z „da“, eden pa z „ne“. Predsednik dr. Gr. se je čudil takemu glasovanju, ko je bila krivda vendar tako jasno dokazana. Vprašani porotnik mu pojasni: „Saj smo glasovali vsi za obsodbo, toda ker smo vsi porotniki kmetje ter smo se bali, da nam hudobnež še koče zapali, zmenili smo se, da vpišemo ednega med nami, kakor da bi bil proti obsodbi. Na ta način ne bo vedel malo pridnež, kateri ga je proglasil nekrivim ter nam bo vsem prizanesel.“

(Lepa dota.) Grofica Lujza Krasinska, ki se je poročila nedavno v Varšavi s knezom Adamom Czartoryski, je prinesla možu za doto 71 graščin na Ruskem, 18 posestev v Varšavi, več rudnikov v Italiji ter razne tovarne in industrijska podjetja, knez Czartoryski pa ima tudi kakih 80 graščin v Rusiji in Avstriji, celo vrsto rudnikov v Italiji ter več hiš v Parizu. Tu ima socialna demokracija pač lahko dovolj povoda za svojo nezadovoljnost.

(Koliko je treba spanja učencem.) Zdravstvena komisija za Rusko je določila da morajo spati učenci pod deset leti 10 do 11 ur, učenci od 10. do 13. leta 9 do 10 ur, starejši učenci 8 do 9 ur. Slabotni, slabokrvni in od dela utrujeni učenci morajo spati po edno uro več.

(Zaradi prijetnih spominov.) V nekem ženskem zavetišču v Rostoku je vohal obisku joči uradnik že dalje časa močan duh po tobaku. Na poizvedovanje mu pripozna neka vdova da ne more pozabiti prijetnih uric, ki jih je prežila vohar poleg ljubečega pokojnega moža, ko je ta kadil svojo pipico. Da pa si ohrani veran spomin nanj, natrosi večkrat tobaka na razbeljeno peč, da jo tobačni dim prav živo spominja minule zemeljske sreče.

(Zakonska ločitev zaradi — kajenja.) V Čikagu je zahtevala neka mlada žena pred sodiščem ločitev od moža, češ, da vstaja mož vsako noč med 12. in 2. uro ter tako dolgo časa kadil cigarete, da je spalna soba polna dima. Ne solze ne prošnje niso pomagale, mož je kadil naprej. Končno se je prepričala, da ji dim škoduje na zdravju. Sodišče je obravnavo preložilo, da se prepriča, ali je to delal mož vsled nepremagljive strasti do tobaka, ali pa je hotel svojo boljšo polovico s kajenjem — pregnati.

(Znamenje za oženjence.) Ker se vedno množijo slučaj, da se izdajajo oženjeni možje v Ameriki za samce ter zapeljujejo dekleta, sklenilo je zakonodajstvo v New-Jerseyu predložiti zakonski načrt, ki bo primoral oženjence nositi poseben znak svojega stanu.

(Kaj vse dožene znanost.) Prijatelj znanosti in iznajdbe je pripovedoval znanou: „Slavni učenjaki so dognali, da ima kobilica ušesa v nogah.“ — „Kako so to dokazali?“ — Kobilico so djali na desko ter rahlo potrkali ob desko, in kobilica je odskočila. Potem so ji odrezali noge, jo zopet djali na desko ter potrkali ob desko. Sedaj pa je obsedela, ker ni mogla slišati trkanja, razumet?“ — „Kako čudna stvar je vendar ta znanost.“

(Dva brata.) Pred pariškim sodiščem se je nedavno zagovarjal siv starček zaradi malenkostnega prestopka. Na sodnikovo vprašanje, ali ima še kaj svojih ljudi, odgovori: „Ne, gospod sodnik. Starši so mi zdavno umrli, pa tudi moj edini brat je umrl že pred 130 leti.“ Sodnik postane osorn meneč, da se starček norčuje, na kar mu ta pojasni: „Moj oče se je oženil zelo mlad in ko je bil 19 let star, rodil se mu je sin. Moja mati je nato umrla, a oče je ostal vdovec do svojega 76 leta. Tedaj se je oženil, in sad tega zakona sem jaz, ki sem že tudi 73 let star. Potem mi je brat 130 let pod zemljo.“

(11) 1
Žaga dá se z dnem 1. fe
brnarja t. l. v najem.
Naslov pove upravnistvo našega lista.

Velika in dobra trgovina
z gostilno

(12) 2-2
se da na več let v najem od 1. 1902.
Vprašanja pod „Trgovina 4000“ na uprav-
ništvo „Domovine“ v Celju.

Iščem oštirja

za svojo gostilno, kateri bi vzel lato v najem.
Ponudbe pivovarna Laški trg.
(17) 3-3

Naznanilo in priporočilo.

Vljudno naznanjam sl. občinstvu
la prečast duhovščini, da sem na
novo otvoril v lastni hiši na Bregu
pri Celju št. 17 čisto

novourejeno mesnico.

Sekal bodem v tej mesnici le meso
pitanih volov in govede ter
najboljše vrste. Priporočam se za
mnogobrojni obisk in zagotavljam
snažno, točno in čisto postrežbo.
Kdor kupi le enkrat, prepričan se
bode, da nimam konkurence in
da tako nizkih cen nimam nihče.

Z velespoštovanjem
(420) 15-4

Anton Pleterski
mesar in posestnik.

Učenec

z dovoljno šolsko izobrazbo, kateri ima sposob-
nosti za tiskarstvo in veselje do istega, se
sprejme v uk v tiskarno D. Hribarja v Celju.

Salame iz šunka gld. 1:10, domače
salame gld. 1:—, dunajske salame 80 kr.,
rolšunko brez kosti 90kr. in gld. 1:10, šunko
s kožo 90 kr., suho meso in slanino 70 kr.,
prešioje glave brez kosti po 40 kr. kila,
kranjske klobase velike, po 18 kr. ena, slivovko
in borovničar ter brinovec pravi po gld. 1:40
(15) 31. liter, pošilja po povzetju

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Najnovejši stroji za prirejanje živinske krme

pri zimskem krmiljenju v hlevih!

Stroji za rezanje píce s patentnim kolobarom,
ki se jako lahko goni ter prihrani 40% moči, rez-
nice za repo in krompir, mlinci za drobljenje, stroji
za parjenje živinske píce, prenosljive štedilne kot-
lene peči z emajliranim ali z
neemajliranim vložnim kot-
lom, stoječe ali vozeče, za ku-
hanje in parjenje živinske
krme, krompirja, za mnogo-
vrstne kmetijske in gospo-
darske potrebe itd., nadalje
robkalnice za turšico, čistilne
mline za žito, trijere stroje
za izbiranje, stiskalnice za
seno in slamo, z ročno gonjo
stoječe in vozeče.

Mlatilnice, gepije, jeklene pluge, valjarje,
brane

Najboljše sejalne stroje „AGRIKOLA“ (zi-
stem s potiskanjem kolesa) brez zmenjevalnih ko-
les za vsako nemo, za gorate in dolinske kraje.

Samotvorne patentirane brizgalnice za uni-
čevanje sadnih škodljivcev in peronospor, izdelu-
jejo in razpošiljajo pod jamstvom v najnovejši,
priznani najbolj kontrukciji.

Th. Mayfarth & Co. []**
c. kr. izključno priv. tovarne kmetijskih strojev, li-
varen in parnih fužin.

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovane s nad 450 zlatimi, srebrnimi in bron-
** stimi svetinjami. **

Istovrstni katalogi in mnogobrojna pri-
znanja pisma zaslonj. — Isčajo se zastopniki in
prekupci. (317) 11-11

Dopisovanje tudi v slovenskem jeziku.

Pristno in zelo okusno Ljutomersko vino

lastni pridelek od 1800 in lansko
prodaje **IVAN KOČVAR**, posestnik v
Središču, kjer je tudi železniška postaja. (Za
pokup pošlje tudi v sodskih od ednega vedra
56 litrov naprej). Cene vina se na zahtevanje
(8) 10-4 radovoljno poročajo.

SLIVOVKO

razpošilja „Žganjarija Lesjak“ v Brezovcu,
(20) 5-1 pošta Rogatec, Rohitsch.

Yožne karte in tovarni listi v AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja na debelo in drobno

Dragotin Hribar-ja v Celju.

Velika izbira vsakovrstnih
albumov za slike, poezije
in razglednice, glasbenih
instrumentov, razglednic s
slikami, molitvenikov, tr-
govskih knjig,
gosli, citre, kitare, tam-
burice itd.

svilnati papir v vseh bar-
vah, barvani papir na eno
ali obe strani, zlati in sre-
brni papir, zlata pena, po-
dobice za jaslice, perje
za cvetlice, cvetje in žica
za cvetlice, barva in mah.

Lastna zaloga šolskih
zvezkov.

Temni lak za šolske table.

Štampilje in vignete za
urade, društva, trgovce in
privatnike.

Glavna zaloga cigaretnih papirčkov v korist družbe sv. Cirila in Metoda
za Spodnje Štajarsko.

—*— Točna in solidna postrežba. —*—

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine,
kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah,
cementa, stavebnih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja,
kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika izber železnih peči in travniških bran!

Nešteto zahvalnih pisem vsakomur na razpolago.

POMADA IZ LILIJ

Brez olja in masti. Podeljuje licu fino
in mlado polt in koži beli lesk;
z njeno uporabo izginejo
solnčne pege in zakažni
črvi brez sledu.
Cena 3 lončkov 3 K;
s pošto proti
predplačilu
4 K

ANTIRHEUMIN-MAZIL

proti protinu, trganju v rokah in
nogah. Cena 1 steklenici 2 kroni
40 vinarjev, 2 steklenici
4 kroni, 4 steklenice
6 kron 40 vinarjev s
poštino, ako se
denar naprej
pošlje.

življenski balzam „SALVATOR“

Čisti kri ter je brespogojno najboljšo domače sredstvo za vse mogoče notranje
in zunanje bolezni, odstranjuje netočne sokove in s tem daljša človeško
življenje. — Zdravi vse mogoče, tudi stare rane, ter še mnoge
druge bolezni, kakor je to na vsakem steklenici pri-
loženem navodilu razvidno. Cena ovoj 18 flatic
5 K, 24 flatic 9 K, 48 flatic 16 K, brez
poštine, ako se denar pošlje
naprej „Salvator“-le-
karni v Va-
rašdin.

INJECTIO
VEGETABILE
štev. I, II in III, ter
CAPSULE VEGETABILE
za tajne bolezni.

Neročila
naj se pošiljajo
na glavno skladišče

FR. RIEDLA

lekarna pri SALVATOR-ju
VARAŽDIN (Hrvatsko).

Najboljše domače sredstvo.